

2022: een ongeziene dynamiek in arbeidsmigratie, meer dan ooit scherpstellen op de rechten van werknemers

Het Federaal Migratiecentrum Myria publiceert vandaag de vierde katern van zijn jaarverslag *Migratie in cijfers en in rechten 2023*, getiteld *Economische migratie, vrij verkeer en studenten*.

Duidelijk meer gecombineerde vergunningen en visa lang verblijf dan in 2021

Economische migratie zit in de lift. In 2022 werden **8.098 visa lang verblijf** toegekend aan onderdanen van derde landen voor professionele redenen, zowel aan werknemers als aan zelfstandigen. Dat is **46%** meer dan in 2021 en duidelijk meer dan voor de pandemie. De belangrijkste begunstigden zijn Indiërs (23%), Turken (15%), Marokkanen (6%) en Tunesiërs (5%).

Die stijging is nog meer uitgesproken voor de gecombineerde vergunningen: in 2022 werden er aan derdelanders 19.724 vergunningen afgeleverd, alle regio's samengenomen (eerste aanvragen en hernieuwingen). Dat is een stijging met 75% ten aanzien van 2021. Daarbij is er nog een opvallende vaststelling: in 2022 steeg het aandeel van laag- en middengeschoolde profielen aanzienlijk. Gecombineerde vergunningen worden traditioneel in het merendeel van de gevallen afgeleverd aan hooggeschoolde werknemers. Sinds kort dienen gecombineerde vergunningen steeds vaker voor arbeidskrachten die middengeschoolde knelpuntberoepen invullen alsook voor werknemers die onderworpen worden aan het arbeidsmarktonderzoek.

De stijging van het aantal gecombineerde vergunningen moet hand in hand gaan met bijkomende garanties voor werknemers

Myria stelt vast dat er bijkomende garanties nodig zijn aangaande de gecombineerde vergunning. Ten eerste moet de werknemer minder afhankelijk worden van zijn werk en werkgever. In het kader van de gecombineerde vergunning is de werknemer gebonden aan een specifieke job bij een welbepaalde werkgever, hetgeen kan leiden tot uitbuitingssituaties.

Ook is er een meer transparante aanvraagprocedure nodig voor de kandidaat-werknemer. Die laatste moet volgens Myria toegang hebben tot zijn elektronisch dossier en tot informatie over de stand van zijn aanvraag. Dergelijke beschermingsmaatregelen kunnen effectief bijdragen tot bescherming tegen misbruik door malafide werkgevers.

Op Europees niveau werd in 2022 een voorstel tot herziening van de richtlijn over de gecombineerde vergunning gelanceerd. Myria roept daarbij op om het Europese regelgevende kader meer transparant en uniform te maken, en de rechten van arbeidsmigranten te versterken.

Gedetacheerde arbeidskrachten in België: meer onderdanen van derde landen dan in 2021

Bovendien werden er in 2022 **214.062 personen naar België gedetacheerd**. Het gaat om een stijging met 7% in vergelijking met 2021, maar blijft onder het niveau van voor de COVID-19-pandemie. Het gaat voornamelijk om EU-burgers (78%), maar het aandeel derdelanders groeit opmerkelijk (21% in 2022 tegenover 9% in 2017).

Myria stelt vast dat de recente stijging van detacheringen uit zendingslanden als Polen, Portugal en Slovenië voornamelijk te wijten is aan de stijging van gedetacheerde derdelanders (Oekraïners, Wit-Russen, Brazilianen en Bosniërs) uit die landen. Dit lijkt te wijzen op de (gedeeltelijke) vervanging van gedetacheerde EU-onderdanen door derdelanders.

De conclusies van Myria bevestigen eerdere onderzoeksresultaten volgens dewelke detachering een belangrijk kanaal van mobiliteit voor derdelanders is geworden. Gedetacheerde derdelanders zijn kwetsbaarder voor uitbuiting dan gedetacheerde EU-onderdanen; ze hebben dan ook dringend nood aan meer juridische bescherming. Myria komt later op het jaar op dit onderwerp terug.

Tijdige behandeling van aanvragen voor statuutswijzigingen, om irregulier verblijf te vermijden

In 2022 werden 10.367 visa lang verblijf toegekend voor studieredenen, iets minder dan in 2021 (-4%). Dit gebeurde voornamelijk aan Chinezen (11%), Marokkanen (9%), Kameroeners (8%), Turken (6%) en Indiërs (5%).

Sinds 2022 kunnen buitenlandse studenten na het beëindigen van hun studies beschikken over een verblijfstitel van een jaar om werk te zoeken of om een zelfstandige onderneming op te starten. Wanneer ze een betrekking vinden, kunnen ze onder bepaalde voorwaarden het statuut van arbeidsmigrant bekomen. Diegenen die deze statuutswijziging hebben aangevraagd (van het zoekjaar naar arbeidsmigrant) worden nu geconfronteerd met belangrijke vertragingen in de behandeling van hun aanvraag door de administratie. Op basis van die vaststelling pleit Myria voor een vlottere en tijdige behandeling van aanvragen voor statuutswijziging. Het beveelt aan dat derdelanders een tijdelijk verblijfsdocument (bijlage 15) krijgen tijdens de behandeling van de aanvraag, en dit om te vermijden dat deze personen zonder wettig verblijf vallen door een laattijdige behandeling van hun aanvraag.

[Download de katern Economische migratie, vrij verkeer en studenten](#), die ook beschikbaar is op de [website van Myria](#).

PERSCONTACT

Mathilde de Kerchove • 0473 41 55 10 • mathilde.dekerchove@myria.be